

Latinské štvorce

Predslov

In: Juraj Bosák (author): Latinské štvorce. (Slovak). Praha: Mladá fronta, 1976. pp. [3]–[4].

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/403865>

Terms of use:

© Juraj Bosák, 1970

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

PREDSLOV

Knižka, ktorá sa dostáva do rúk čitateľa, podáva populárny výklad základov teórie latinských štvorcov. Je písaná tak, aby ju bez ťažkostí mohol čítať študent gymnázia (ktorému je pôvodne určená), ale aby v nej našiel niečo nového aj profesionálny matematik, ktorý nie je špecialistom v kombinatorike (kam možno teóriu latinských štvorcov zaradiť).

Hlavné výsledky sú zhrnuté do 17 teorém (hlavných viet), z ktorých 10 je uvedených aj s dôkazmi. Dôkazy ostatných (teorémy 2, 4, 10—12, 14, 17) nebolo možné v knihe tohto druhu uviesť, lebo aj keď ich znenie je zväčša veľmi jednoduché a zrozumiteľné, ich dôkazy sú obťažné alebo zdĺhavé. Okrem toho sú v texte uvedené bez dôkazu ešte niektoré ďalšie výsledky, ktoré by mohli čitateľa zaujímať, napr. údaje o počte latinských štvorcov rádu menšieho než 10.

Pre obmedzený rozsah knihy som vybral tie partie, ktoré sa mi zdali z hľadiska čitateľa najdôležitejšie. Sú však známe aj ďalšie zaujímavé súvislosti teórie latinských štvorcov, na ktoré sa v knihe nešlo miesta. Mám na mysli hlavne ich vzťah k iným kombinatorickým štruktúram (ako sú konečné projektívne roviny, magické štvorce, blokové plány) a k algebraickým štruktúram (najmä ku grupám a kvázigrupám). Nedostalo sa miesta ani na skúmanie špeciálnych druhov (napr. diagonálnych latinských štvorcov) a na výklad základných kombina-

torických princípov (princíp inklúzie a exklúzie, metóda vytvárajúcich funkcií, systém rôznych reprezentantov), pomocou ktorých by bolo možné vykonať niektoré z vynechaných dôkazov. Pokročilejší čitateľ, ktorý by sa zaujímal o tieto otázky, nájde ich podrobný výklad v literatúre, ktorej zoznam je uvedený na konci knihy. Z týchto diel treba osobitne upozorniť na monografiu J. Dénesa a A. D. Keedwella [2] o latinských štvorcoch, ktorá zhrnuje prakticky všetky dôležité údaje o latinských štvorcoch, dovtedy roztrúsené v literatúre, a tým vykonala neoceniteľné služby aj autorovi tejto knižky.

Na konci každej zo šiestich kapitol sú cvičenia; ich výsledky sú uvedené súborne na konci knihy. Pre ľahšiu orientáciu čitateľa je tu aj abecedne usporiadaný register, v ktorom sú uvedené najdôležitejšie pojmy a mená vyskytujúce sa v texte.

Považujem si za svoju milú povinnosť poďakovať sa RNDr. Milošovi Franekovi za veľmi starostlivé prečítanie rukopisu a mnohé cenné pripomienky, ktoré značne prispeli k zlepšeniu tejto publikácie.

Bratislava marec 1975.

Autor